

Sygn. akt IV U 1326/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Robert Grygiel

Protokolant Karina Zbroińska

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 roku w Częstochowie na rozprawie
sprawy E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o zwrot nienależnie pobranych świadczeń

na skutek odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 2 września 2016 roku Nr (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 1326/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że E. W. pobrała nienależnie świadczenia za okres od 1 sierpnia 2016 roku do 31 sierpnia 2016 roku w łącznej kwocie 741,35 zł z tytułu przekroczenia przychodu oraz zobowiązał w/w do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Odwołanie od powyżej decyzji wniosła E. W., domagając się jej uchylenia, jako niezgodnej z prawem.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że świadczenie rentowe wypłacone jej za sierpień 2016 roku nie jest nienależne, albowiem decyzją ZUS z dnia 15 sierpnia 2016 roku wstrzymano jej wypłatę renty socjalnej dopiero od dnia 1 września 2016 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Na mocy decyzji z dnia 21 października 2005 roku nr (...) E. W. od dnia 1 sierpnia 2005 roku była uprawniona do pobierania renty socjalnej, ostatecznie przyznanej jej decyzją ZUS z dnia 4 września 2015 roku nr (...) na okres od dnia 31 sierpnia 2018 roku. Wysokość świadczenia rentowego została ustalona na kwotę 739,58 zł, z tego do wypłaty 643,02 zł.

W pkt V znajdującego się na decyzji z dnia 1 sierpnia 2005 roku pouczenia wskazano, że renta socjalna podlega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie działalności pozarolniczej. Zawieszenie renty socjalnej powoduje również osiągnięcie przychodu z tytułu pobranych zasiłków; chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, zasiłku wyrównawczego i dodatku wyrównawczego. Prawo do renty socjalnej ulega także zawieszeniu w przypadku przychodu osiąganego z innego tytułu, jeżeli przychód ten podlega opodatkowaniu według skali podatkowej określonej w art. 27 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, z wyłączeniem przychodu uzyskiwanego z tytułu renty rodzinnej, osiągnięcia przychodu z tytułu najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze opodatkowanych na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. (...) Prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody w łącznej kwocie wyższej niż 30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS dla celów emerytalnych. Kwota ta obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została ogłoszona.

Analogiczne pouczenie zawierała decyzja z dnia 4 września 2015 roku, z tą różnicą, że jako przychody powodujące zawieszenie prawa do renty socjalnej wskazano przychody wyższe niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W dniu 20 lipca 2016 roku ubezpieczona podjęła pracę w Prokuraturze (...) w Ł. na stanowisku asystenta prokuratora, za wynagrodzeniem w kwocie 3.200,00 zł miesięcznie.

W dniu 29 lipca 2016 roku E. W. złożyła w organie rentowym oświadczenie o osiągnięciu przychodu, wskazując że osiąga przychód z tytułu pracy wykonywanej w ramach stosunku pracy, a jej zamiarem jest osiągnięcie przychodu w wysokości powodującej zawieszenie świadczenia. Do treści oświadczenia odwołująca załączyła kopię umowy o pracę z dnia 20 lipca 2016 roku.

Decyzją z dnia 8 sierpnia 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wstrzymał wypłatę renty socjalnej ubezpieczonej od dnia 1 września 2016 roku, tj. od najbliższego terminu płatności, z powodu osiągnięcia przychodu powodującego zawieszenie świadczenia.

Za lipiec 2016 roku ubezpieczona uzyskała wynagrodzenie za pracę w kwocie 1.219,06 zł, natomiast za sierpień 2016 roku w kwocie 3.260,95 zł.

(v. akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny jest między stronami niesporny, a w konsekwencji spór w sprawie dotyczy wyłącznie dokonania jego oceny prawnej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.), prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ust. 1-5a, w łącznej kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych (ust. 6).

Osoba pobierająca rentę socjalną lub jej przedstawiciel ustawowy są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ wypłacający rentę socjalną o osiągnięciu przychodu w kwocie powodującej zawieszenie prawa do renty socjalnej. Powiadomienie następuje w formie pisemnego oświadczenia. W przypadku gdy składki na ubezpieczenia społeczne są odprowadzane przez płatnika składek, osoba pobierająca rentę socjalną jest obowiązana do przedstawienia zaświadczenia albo oświadczenia określającego kwotę przychodu (ust. 7).

W myśl art. 12 ust. 4 ustawy o rencie socjalnej, organ emerytalno-rentowy wypłacający rentę socjalną wydaje decyzję o wstrzymaniu wypłaty renty socjalnej w razie wystąpienia okoliczności powodujących zawieszenie prawa lub wstrzymanie wypłaty renty socjalnej.

Zgodnie z art. 15 ustawy o rencie socjalnej, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio art. 12-14, art. 61, art. 78-81, art. 93 ust. 2, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 104 ust. 4, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1-5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, art. 133-135, art. 136a i art. 138-144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy wydane na podstawie art. 128a tej ustawy, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, a także art. 80-82 i 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl przepisu art. 134 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.), wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa.

Zgodnie z komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 maja 2016 roku w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2016 roku ogłoszonego do celów emerytalnych stosowanej przy zawieszaniu renty socjalnej (M.P. z 2016 roku, poz. 461), od dnia 1 czerwca 2016 roku kwota przychodu odpowiadająca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2016 roku ogłoszonego do celów emerytalnych wynosi 2.927,10 zł.

Zgodnie z komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 sierpnia 2016 roku w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za II kwartał 2016 roku ogłoszonego do celów emerytalnych stosowanej przy zawieszaniu renty socjalnej (M.P. z 2016 roku, poz. 804), od dnia 1 września 2016 roku kwota przychodu odpowiadająca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2016 roku ogłoszonego do celów emerytalnych wynosi 2.813,40 zł.

W niniejszej sprawie niesporne jest, że w sierpniu 2016 roku E. W. uzyskała z tytułu stosunku pracy przychód w kwocie 3.260,95 zł, a zatem wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, wobec czego jej prawo do renty socjalnej za ten miesiąc podlegało zawieszeniu z mocy ustawy.

W dalszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy emerytalnej, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Zgodnie z ustępem 2 tego przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się:

1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Jak już wskazano powyżej, w niniejszej sprawie niewątpliwie jest, że wysokość przychodu uzyskanego przez E. W. w sierpniu 2016 roku uzasadniała zawieszenie wypłaty renty socjalnej za ten miesiąc, jednak świadczenie to zostało jej wypłacone.

W celu natomiast ustalenia, czy owo nadpłacone świadczenie stanowi świadczenie nienależnie pobrane, należało rozważyć, czy w niniejszej sprawie zaszły przesłanki określone w art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalnej, tj. czy odwołująca została prawidłowo pouczona o okolicznościach powodujących zawieszenie prawa do renty socjalnej.

W niniejszej sprawie niesporne jest, że decyzje organu rentowego z dnia 21 października 2005 roku nr (...) oraz z dnia 4 września 2015 roku nr (...), zawierały obszernie i szczegółowo pouczenia o przyczynach powodujących zawieszenie świadczenia oraz obowiązku powiadamiania ZUS między innymi o osiągnięciu przychodu i jego wysokości oraz kwocie przychodu osiągniętego łącznie w roku kalendarzowym lub w poszczególnych miesiącach, w terminie do końca lutego następnego roku.

W ocenie Sądu Okręgowego pouczenia znajdujące się na w/w decyzjach sformułowane zostały w sposób precyzyjny, jednoznaczny i zrozumiały dla przeciętnego świadczeniobiorcy. W konsekwencji powyższego należy uznać, że odwołująca została przez organ rentowy w prawidłowy sposób pouczona o tym jakie okoliczności mają wpływ na zawieszenie pobieranej przez nią renty socjalnej.

W konsekwencji powyższego należy uznać, że renta socjalna za sierpień 2016 roku stanowi w istocie świadczenie pobrane przez E. W. nienależnie w rozumieniu art. 138 ust. 2 ustawy emerytalnej, a co za tym idzie zaskarżona decyzja ZUS z dnia 2 września 2016 roku, zobowiązująca ją do zwrotu tego świadczenia, jest prawidłowa.

Ma marginesie należy wskazać, że sam tylko fakt wpłaty odwołującej świadczenia rentowego za sierpień 2016 roku, mimo że decyzją z dnia 8 sierpnia 2016 roku świadczenie to zostało wstrzymane dopiero od dnia 1 września 2016 roku, a także i fakt, że w istocie sporne świadczenie zostało odwołującej wypłacone już po tym, jak poinformowała ona organ rentowy o zamiarze osiągnięcia od dnia 20 lipca 2016 roku przychodu uzasadniającego zawieszenie wypłaty renty socjalnej, nie czyni automatycznie spornego świadczenia świadczeniem należnym. Nadal w stosunku do tego świadczenia zachodziły bowiem przesłanki powodujące jego zawieszenie z mocy prawa, stąd też jego faktyczna wypłata, wynikająca z ustalonego terminu płatności oraz obiegu dokumentacji, spowodowana była jedynie kwestiami proceduralnymi, a nie wynikała z dorozumianego przyznania E. W. prawa do świadczenia za ten miesiąc.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadniania, orzekł jak w sentencji wyroku.